

Museum of Speech in Extra City

DE GEEST VAN DE INSTELLING

Wie dacht dat er met het vertrek van Anselm Franke een nieuwe wind zou waaien door Extra City, moet nodig naar de tentoonstelling gaan kijken die eind maart opende. De eerste presentatie van de nieuwe artistieke directeur Mihnea Mircan heeft iets van een déjà vu. Thema's uit het programma van zijn voorganger – van de antipsychiatrie tot het performatieve – lopen hier gewoon door. Maar het is – zoals het hoort – een déjà vu die bedriegt. De geest van de instelling is het onderwerp; een hommage aan deze plek is het resultaat.

Pieter VAN BOGAERT

LAURE PROUVOST, 'IDEALLY THIS SIGN WOULD BE SO GENEROUS IT WOULD FORGET IT IS A SIGN', 2011, FOTO EXTRA CITY

'Museum of Speech' is de eerste in een reeks van drie presentaties die – ik citeer de programmatiekst – "de mechanismen en onderhandelingen onderzoeken door dewelke 'kunst' en 'het instituut' de ruimten die ze samen bewonen delen of verdelen." Geen institutionele kritiek, maar toch een beetje. Geen tentoonstelling over (verleden en toekomst van) Extra City, maar toch een beetje. John Latham, de in 2006 overleden Britse kunstenaar, is de centrale figuur. De Artists Placement Group (APG) is zijn geesteskind. Ian Breakwell – die overleed in 2005 – is zijn maat. En de Franse, maar in Londen werkende, Laure Prouvost – ge-

boren in 1978 – is zijn conceptuele kleindochter. Samen vormen ze de kern van dit project over taal als beeld en beelden als taal.

(N)IET(S)

De 'speech' waar de titel naar verwijst, is onsaamenhangend. Het gaat over dingen die er niet zijn. Laure Prouvost hangt op de muur ingekaderde verwijzingen naar situaties zoals ze er hadden kunnen zijn. John Latham plaatst de theoretische tijdloosheid van God op een schaal van een onvatbare complexiteit. Zo geeft hij vorm aan iets dat niet(s) is. De filosoof Jonathan Lahey Dronsfield brengt twee tekstperformances: teksten in de maak die er dus (nog) niet zijn. De eerste ligt aan de ingang en moet door de bezoeker meegenomen en (in het beste geval) ook uitgevoerd worden. De tweede ligt in de zaal en toont op verschillende ingekaderde dubbele pagina's het eigen archeologische ontstaansproces.

Het heeft iets bezwerend. In andere werken gebruikt – misbruikt is een beter woord – Latham boeken. Hier gaat het om wetboeken en om een bijbel, een koran en een talmud die aan elkaar gekleefd werden of begraven onder een berg gebroken glas. Elders (niet in deze tentoonstelling) liet hij boeken herkauwen door collega's, of hij verbrandde ze of maakte er assemblages van als onderdeel van zijn kritiek op het lineaire karakter van de taal. Laure Prouvost werkt op het ritme van de taal: in de video 'It, Heat, Hit' – of van het boek – in een andere video: 'I Need to Take Care of My Conceptual Granddad'. De eerste is een virtuoze montage van beelden en/als instructies, de tweede een dilettante bewerking van de bladzijden van een boek over John Latham: de conceptuele grootvader uit de titel.

DIS/FUNCTIONEEL

Deze tentoonstelling loopt over van de herhalingen die het niet zijn en kopiëren die er altijd naast zitten. Samen zorgen ze voor wringende verschuivingen en gezonde besmettingen. Het is een manier om zich in te voegen in bestaande praktijken. Dat was ook de tactiek van Latham, Breakwell en

de anderen toen ze in 1966 samen APG oprichtten: een artistiek uitzendkantoor als institutionele kritiek. De Artists Placement Group plaatste kunstenaars in verschillende bedrijven. Voor 'The Institution', Breakwells samenwerking met Kevin Coyne uit 1977 was de kunstenaar in dienst van het Broadmoor Ziekenhuis voor Delinquente Geesteszieken. Voor 'Is There a Blackhole Megatruth ...' stond Latham in 1975 zelf op de loonlijst van het Scottish Office's Development Agency om er op zoek te gaan naar een hergebruik voor grote hoeveelheden restafval.

Het leidt allemaal samen naar een bizarre mix van functionaliteit en disfunctionaliteit. Kijk naar het werk van Nina Beier of dat van Mladen Stilinovic. De eerste maakt tafeltjes door objecten, zeer (dis)functioneel, horizontaal af te zagen, zodat ze passen als tafelpoot. De tweede werkt rond de (dis)functionaliteit van taal, geld en andere communicatiemiddelen.

Bij de tentoonstelling hoort een programma-blad. Dat is gedrukt op een poster. Om het wat functioneler te maken kan de bezoeker dat blad plooien tot een boekje. Op de achterkant van die poster staat het andere werk van Jonathan Lahey Dronsfield: een verzameling teksten over taal filosofische kwesties. Elk van die citaten van verschillende lengte neemt een gelijke ruimte in op het blad – dat is een hommage aan Michael Snow. De opdracht is om ze te lezen zodat ze elk één minuut duren – als hommage aan John Cage. Dat lezen gebeurt luidop – een hommage aan John Baldessari. Door deze tentoonstelling niet enkel in een discours te doen passen, maar ook in een vorm – de architectuur die er nooit een is van huiscenograaf Kris Kimpe – kan men ze lezen als een hommage aan een instelling.

'Museum of Speech' tot 1 mei in Extra City Kunsthal Antwerpen, Tulpstraat 79, Antwerpen. Open wo-zo van 14-19u, do tot 20u. www.extracity.org